

TEST

'PAARD'

PRINSEGRACHT 12

2512 GA DEN HAAG

26 oktober 2023

TEST POPPODIUM 'PAARD'

PRINSEGRACHT 12 - 2512 GA DEN HAAG

Donderdag 26 oktober 2023, 14.00 – 15.30 uur

PAARD

PRINSEGRACHT

Opzet van dit verslag

Alle situaties die zijn getest zijn ook op de foto gezet. Bij de foto's wordt vermeld wat van de afgebeelde situatie goed is of wat er te verbeteren valt. Dit laatste is dan samengevat in de vorm van een **ADVIES**.

Deelnemers Vooral TestTeam

Jan Bonemeijer	Scootmobiel
Raymond van Soldt	Slechtziend met rood-witte stok
Riet Persoon	Scootmobiel, bovendien slechtziend
Ria Jurgens	Moeilijk lopend met twee stokken
Erik Herbschleb	Projectleider TestTeams Vooral

Gastheren

Markus Haaxman	Hoofd Horeca
Mark Kemner	Gebouwbeheer

Inleiding

De hierna volgende informatie is een combinatie van feiten en gegevens van de website van Het Paard, Wikipedia en eigen waarneming.

Geschiedenis van de Prinsegracht en het Paard

De Prinsegracht, vernoemd naar Prins Frederik Hendrik (dus een tweede vernoeming, naast de Frederik Hendriklaan in het Statenviertel), werd aangelegd rond 1640. Het moest een slijke gracht worden met panden van 24 voet breed. Dat is onder andere bij nr. 12 nog goed te zien. De voorgevel dateert uit de tweede helft van de 18^e eeuw.

PAARD (voorheen Paard van Troje) is een uitgaansgelegenheid in Den Haag, die sinds 1972 bestaat. Met steun van wethouder van Sport, Recreatie en Cultuur Piet Vink richtten enkele bevlogen mensen samen met het jongerenproject

'Ruimte' in 1971 de Stichting Trefcentrum op, later omgedoopt tot het Paard van Troje. De stichting werd gehuisvest in het vroegere meisjespensionaat Angela aan de Prinsegracht 12. Na nog een jaar voorbereiding ging het Paard van Troje op 21 oktober 1972 open en werd het dé plek voor alle Haagse jongeren.

Tal van popartiesten hebben er opgetreden, zowel uit binnen- als buitenland. Het accent lag - en ligt - daarbij op kwaliteitspop. In 1980 gaf de nu wereldberoemde popgroep U2 een concert in het Paard en later zouden ook Mick Jagger (in 1982), Prince (in 1988) en Pearl Jam hier optreden.

In de jaren negentig bleek een middelgroot poppodium hard nodig voor de vele popacts die Nederland, en zeker Den Haag (net als in de jaren zestig weer popstad nr 1), kende. Vandaar dat het pand aan de Prinsegracht in 2003 naar ontwerp van meesterarchitect Rem Koolhaas in een modern jasje werd gestoken. In 2017 veranderde de naam van de Haagse poptempel terug in simpelweg PAARD.

Bordesje van nr. 12

Voorgevel PAARD

Deurbel

Bereikbaarheid

= *Openbaar vervoer*

Het Spui en omgeving zijn rijk bedeed met haltes van het openbaar vervoer. Over de Prinsegracht (ondergronds) passeren de tramlijnen 2, 3, 4 en 6, uitstappen halte Grote Markt en dan circa 100 m lopen. Pal voor de deur is de eind- en beginpunthalte van de buslijnen 25 (HTM) en 51 (EBS). In de binnenstad op iets grotere loopafstand passeren verder nog de tramlijnen 1, 9, 15, 16 en 17, en nog enkele buslijnen. Het Centraal Station ligt op circa 500 meter loopafstand.

= *Eigen vervoer, auto of fiets*

Met de auto naar het centrum van Den Haag reizen is meestal onbegonnen werk. Er zijn diverse parkeergarages die plaats bieden, bijvoorbeeld in de Jan Hendrikstraat op circa 200 meter afstand. Parkeren in het centrum (bovengronds) kan maar voor maximaal 2 uur.

Wanneer je met de fiets komt is het de vraag waar je deze netjes kunt stallen.

Hiervoor zijn de stallingen van Biesieklette het meest geschikt: Biesieklette stalling Grote Markt/Laan en Raamstraat zijn het dichtstbij.

= *Algemene GehandicaptenParkeerplaatsen (GPA's)*

De dichtstbijzijnde algemene gehandicaptenparkeerplaatsen zijn aan de Varkensmarkt 49, naast het Koorenhuis, op een afstand van 140m of ter hoogte van de Brouwersgracht 50 ter hoogte van ROC Mondriaan op een afstand van 300m. Dit is verder dan de gewenste maximumafstand van 50m.

ADVIES:

Vraag bij de gemeente een of twee algemene gehandicaptenparkeerplaatsen aan die zo dicht mogelijk bij het Paard gesitueerd zijn, bijvoorbeeld aan de Lange Beestenmarkt.

Informatie op de website over toegankelijkheid (letterlijke overname vanaf de website)

'Het gebouw van Paard is uitstekend toegankelijk voor mindervaliden. Entree, foyer, garderobe, toiletvoorzieningen en beide zalen (lift) zijn goed bereik- en bereikbaar met rolstoelen. Verder bestaat de zaal van Paard standaard uit staanplaatsen. Indien een concert wel zitplaatsen heeft, wordt dit per programma op de website vermeld.

Wil je als mindervalide een concert bezoeken? Dan kan dat natuurlijk! Laat ons (voordat of zodra je je ticket hebt aangeschaft) weten of je met de rolstoel komt of dat je graag een mindervalidekruk zou willen reserveren. Let op! Doe dit wel zo snel mogelijk (minstens 48 uur voor aanvang van het concert) zodat we een plaats kunnen reserveren in de zaal en het personeel op de hoogte kunnen stellen. Er is een beperkt aantal mindervalideplaatsen beschikbaar.

Je kunt contact opnemen via info@paard.nl of bel op werkdagen tussen 12:00 en 17:00 naar 070-7503434. Op de [website van de gemeente Den Haag](#) vindt u een overzicht van parkeerplekken voor mindervaliden'.

In de tekst wordt gesproken over 'mindervaliden'. Deze term wordt over het algemeen als denigrerend ervaren door de mensen die hiermee bedoeld worden. Onze voorkeur gaat uit naar de term 'bezoekers/mensen met een beperking'. Wanneer we de link aanklikken waarop de gemeente de gehandicaptenparkeerplaatsen weergeeft, blijkt deze webpagina niet meer te bestaan. Bovendien wordt op deze kaart geen onderscheid gemaakt tussen een algemene en een individuele gehandicaptenparkeerplaats. Recent is de website van Onbeperkt Op Stap gelanceerd, [Onbeperkt Op Stap](#), waarop wel de algemene gehandicaptenparkeerplaatsen te zien zijn.

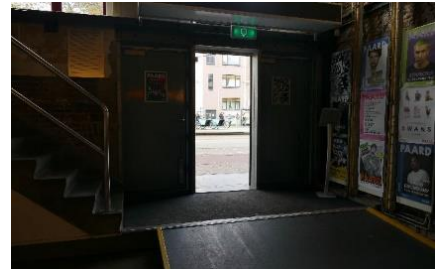
ADVIEZEN:

- Vervang in de tekst het woord 'mindervaliden' door 'bezoekers met een beperking' of 'mensen met een beperking'.

- Vervang de link met het overzicht naar parkeerplekken voor mindervaliden door de link naar de website van Onbeperkt Op Stap.

Drempels

In veel gebouwen vormen drempels een steeds terugkerend probleem. Zo niet bij Het Paard. We hebben hier nergens belemmerende drempels aangetroffen. Alle drempels blijven binnen de grens van maximaal 2 cm hoogteverschil, of ze zijn voorzien van een afgeschuind houten balkje, zoals op de foto's duidelijk is te zien. Een speciaal geval is de in- en uitgang links van het bordesje. Daar bevindt zich een grote rijplaat, indertijd door de gemeente Den Haag bekostigd bij gelegenheid van de ingebruikname als stembureau. Prima allemaal.

Drempel van de grote zaal

Op- en afrijplaat bij de uitgang

Deuren

Bij deuren spelen drie factoren:

1. Bevindt zich onder de deur een drempel?
2. Hoe breed is de deur?
3. Hoeveel kracht kost het om de deur naar je toe te trekken, respectievelijk hoe gemakkelijk kan de deur worden opgeduwd?

1. Wat punt 1 betreft is al aangegeven dat drempels hier nooit een belemmering vormen.

2. We gaan naar binnen door de meest linker deur van drie metalen deuren. Deze buitendeur heeft een breedte van ruim 70 cm. Dat blijkt vaak net voldoende. Mogelijk is een van de andere deuren breder en voldoet die wel aan de minimale eis van 85 cm.

3. De benodigde trekkracht van bijvoorbeeld de toiletdeuren is verwaarloosbaar. Bij voorstellingsavonden staan de buitendeuren/ publieksingangen altijd geheel open. Scootmobielen en mensen met een rolstoel kunnen gemakkelijk binnenkomen.

De rechter publieksingang gaat open; de scootmobiel kan met voldoende speling er doorheen

ADVIES:

- Zorg ervoor dat minimaal een van de buitendeuren een vrije doorgang heeft van minimaal 85 cm.

Trappen

Bij trappen spelen een aantal zaken:

1. Hoogte en diepte van de treden.
2. Contrastmarkeringen op de treden.
3. Het stevig kunnen beetpakken van de trapleuningen.
4. Het aan de uiteinden horizontaal 30cm doorlopen van de leuning, zowel boven als beneden, op de bordessen en/of de rustplateaus.

Opmerkingen voor wat de hoofdtrap betreft:

- =1. Op de vorm van de treden is niets aan te merken.
- =2. Op de tredemarkeringen echter wel. Niet alleen is er nauwelijks sprake van duidelijk contrast op de randen van de treden, ook de onderste en bovenste treden zijn niet als zodanig gemarkeerd.
- =3. De leuning, kunnen goed worden beetgepakt.
- =4. Niet alle leuning, lopen zowel boven als beneden ver genoeg door ten opzichte van de treden.

Het hoofdtrappenhuis van beneden en van bovenaf gezien, met onder andere de middenleuning

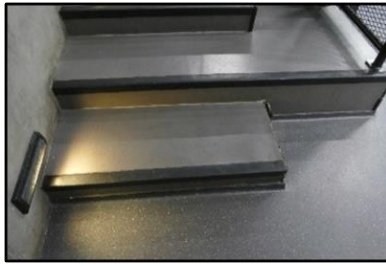
Details van de middenleuning beneden en boven

Een andere trap die door het TestTeam uitvoerig is bekeken, is een trap langs de zijwand van de kleine zaal, zie de foto's ervan hieronder.

In feite heeft deze trap een dubbele functie. Tweederde deel aan de zijde van de buitenmuur is inderdaad een trap, maar het overige deel heeft meer een zitplaatsfunctie. Omdat het beschermende hekwerk aan die zijde eerder begint dan dat langs de buitenmuur heeft een slechtziende de neiging aan die zijde te gaan klimmen, terwijl de treden daar dus zeker niet geschikt voor zijn, namelijk een dubbele hoogte, van ongeveer 35 cm.

Trap binnen de kleine zaal

Dezelfde trap, ook van bovenaf gezien

ADVIEZEN:

- Zorg ervoor dat alle trapleuningen aan het begin en aan het einde van de trap ten minste 30 cm horizontaal doorlopen. Ook ter plaatse van onderbrekingen zoals bordessen.
- Breng op alle trappen contrastmarkering aan: op de bovenste en onderste trederand over de volle breedte een markering van tenminste 50mm breedte met een hoog contrast. De overige treden dienen aan beide zijden te zijn voorzien van markeringen van tenminste 50 mm met een hoog contrast, over een afstand van 30 cm vanaf de leuning. Bij trapbreedten onder de 80 cm over de volle treebreedte. Zie ook de **BIJLAGE** achterin dit verslag als voorbeeld.

Lift

Paard beschikt over één lift. Gezien de jeugdige doelgroep aan bezoekers zal dit meestal voldoende zijn. Voor grotere groepen mensen met een beperking leidt dit wel tot langere wachttijden bij aanvang of in de pauze van een concert. De toegangsdeur is smal, het lukt de scootmobilisten net om naar binnen te rijden. De diepte van de liftkooi is uiterst minimaal. Een van de testende scootmobielen kraste langs de binnenzijde van de liftdeur bij het stijgen en dalen. Soms kan enigszins diagonaal parkeren nog weer een centimeterdje ruimtewinst opleveren. Maar verder valt hier zonder een kostbare ingreep niets te veranderen.

Overigens is een rolstoel korter dan een scootmobiel en zal dat minder snel problemen opleveren.

Het oproepknopje voor de lift is rood-omrand en dat lijkt ons op die manier duidelijk genoeg. De oproepknop zit nogal in de hoek en is dus lastig bedienbaar. De vindbaarheid van de lift is op de begane grond slecht omdat hij daar verstopt zit in een hoekje.

ADVIEZEN:

- Breng goed leesbare bewegwijzering aan naar de plaats van de lift.
- Onderzoek of een iets ruimere liftkooi te realiseren valt. Voorall kan desgewenst adviseren over de beste plek en uitvoering.
- De bedienknoppen zo mogelijk verplaatsen naar circa 50 cm uit de hoek.

Wachtend op de lift...

.... daar in de hoek

Oproepknopje

Lift uitnodigend open

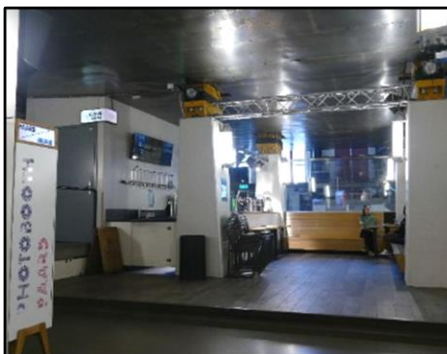

Beide scootmobielen passen er krap in

Ruimten

Bij binnenkomst bevindt zich naast de entree deuren de centrale bar. Bij de zalen zijn overigens nog meer bars te vinden. De centrale bar staat echter op een verhoogde vloer. Personen die gebruik maken van een rolstoel of scootmobiel kunnen deze bar daardoor niet bereiken.

Verhoogde bar in de centrale hal

ADVIES:

- Ergens in een logische verkeersroute naar deze bar een hellingbaan opnemen van tenminste 90 cm breed en 200 cm lang (is bij treehoogte van 20 cm een helling van 1:10), in hout of ander materiaal, met 4 cm hoge opstaande zijkanten aan beide zijden. Voorall kan desgewenst adviseren over de beste plek en uitvoering.

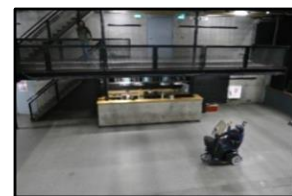
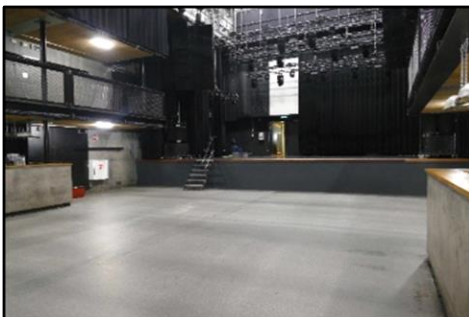
Het Paard bevat twee zalen, de kleine en de grote, die zijn ook als zodanig binnen het gebouw aangeduid.

Van de kleine zaal is hierboven de situatie rond de trap tegen de linker buitenmuur al beschreven. Deze zaal bevat maximaal 350 staanplaatsen.

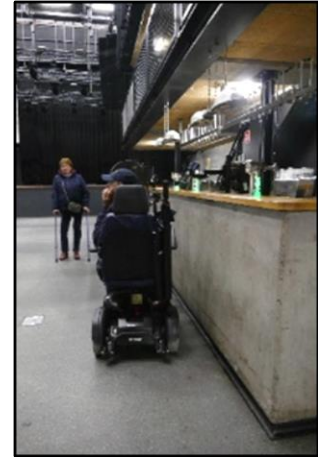
Kleine zaal met een van de drie nooduitgangen

Ter plekke werd door het TestTeam gediscussieerd over de veiligheidssituatie, dit naar aanleiding van de drie aanwezige nooduitgangen. Bezoekers die zich bovenin de zaal bevinden zullen hun weg moeten vinden via de reeds beschreven trap. In de zaal moet de keus worden gemaakt naar een van de drie nooddeuren. Voor personen met een beperking is slechts de uitgang rechts-achterin bruikbaar, de zijde met de lift en de trap. Het personeel zal dit ter plekke duidelijk moeten aangeven. Echter, bij onraad is de lift buiten werking. Om de route over de trap mogelijk te maken is een 'vluchtmatras' beschikbaar, bediend door het dienstdoende personeel.

Grote zaal met podium en een van de bars

De grote zaal bevat – standaard - maximaal 1100 staanplaatsen. Bij uitzondering worden wel eens stoelen geplaatst, en dat wordt dan tevoren bij de werving al duidelijk gemaakt. Mensen die gebruik maken van een rolstoel krijgen een plaats links of rechts voorin de zaal.

Drie bars in de grote zaal

In de zaal bevindt zich een hoogteverschil van één of enkele treden. Om deze waar te kunnen nemen tijdens een concert waarbij de verlichting gedempt is, is verlichting bij de trede aangebracht. Deze is echter van bovenaf niet zichtbaar en functioneert daardoor onvoldoende als waarschuwing.

ADVIES:

- Let op voldoende vluchtmogelijkheden, ook voor rolstoelgebruikers, bij liftuitval. Zorg voor voldoende vluchtmiddelen 'Evac-chairs' en geïnstrueerde BHV'ers die deze kunnen gebruiken.
- Neem het gehele verlichtingsplan, inclusief een duidelijke tredeverlichting die van bovenaf zichtbaar is voor slechtzienden, nog eens kritisch onder de loep.

Vloerverlichting alleen van beneden af zichtbaar

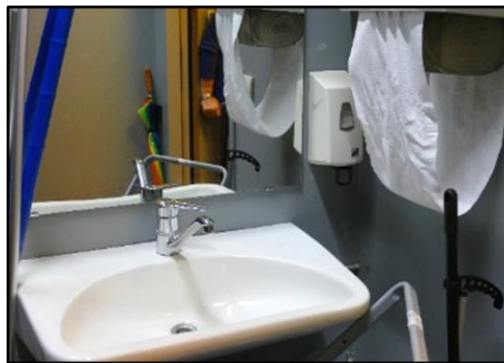
Gehandicaptentoilet

Toegang tot het toilet met de handige sluitbeugel aan de deur

Overzicht van de toiletruimte

Wastafel met kraan

Rood alarmkoord

Het gehandicaptentoilet is met een rolstoelsymbool duidelijk aangegeven. (Nadat de weg naar het halletje met de toiletten is gevonden.) De deur is drempelloos, gemakkelijk te openen en draait naar buiten open. De deur is aan de binnenzijde voorzien van een dichttrek-handgreep. Prima! De maten van de toiletruimte voldoen aan de normen. De toiletpot hoort aangepast te zijn op een hoogte van 48 cm hoogte, hier is deze slechts 42 cm. Ook ontbreekt een stevige achterzijde, waar iemand met weinig rompbalans tegenaan kan zitten. Verder is de ruimte

helaas vol gezet met een kast en een kar met emmers en andere schoonmaakmiddelen. Hierdoor is de noodzakelijke 90 cm vrije ruimte naast de toiletspot niet meer beschikbaar. Deze is noodzakelijk om een transfer te maken vanaf de rolstoel naar het toilet. De kar met schoonmaakmiddelen staat het gemakkelijk gebruik van de wastafel in de weg.

Verder is er nog een groot aantal pluspunten, zie hieronder.

Samengevat de plus- en minpunten nog even op een rij.

Pluspunten:

- + Aanduiding/vindbaarheid
- + Hoofdmaten ruim voldoende
- + Afstand tot een der zijmuren minimaal 90 cm
- + Deur draait naar buiten open
- + Drempel afwezig
- + Opklapbare beugels aanwezig
- + WC-rol vanaf de pot bereikbaar
- + Licht gaat automatisch aan en uit
- + Deur-handgreep aanwezig
- + Wastafelhoogte (80 cm) en spiegel zijn goed
- + Wastafelkraan bruikbaar type
- + Alarmkoord (rood, op 40 cm hoogte) is goed uitgevoerd

Minpunten:

- Toilet in gebruik als opslagruimte
- Toiletspot is niet verhoogd (slechts 42 cm in plaats van 48 cm)

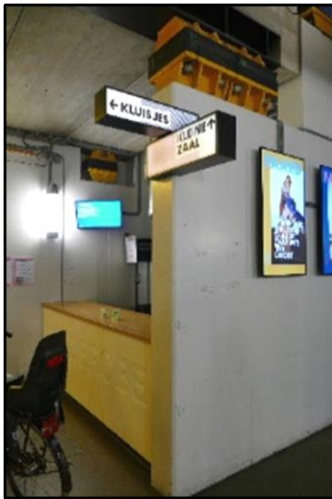
ADVIEZEN:

- Plaats een toiletspot van een voor dergelijke toiletten noodzakelijke hoogte van 48 á 50 cm.
- Zorg voor een ruggensteun boven de closetpot. Een stevig laag geplaatst reservoir kan geschikt zijn als rugsteun.
- Verwijder de grote kast en de schoonmaakmiddelen zodat een rolstoel goed naast het toilet kan rijden.

Bewegwijzering

De bewegwijzering naar bijvoorbeeld de grote en kleine zaal, de kluisjes, garderobe en toiletten is uitstekend vormgegeven. Er is gekozen voor een schreefloze letter (dat wil zeggen geen 'haakjes' aan de uiteinden van de letters) van een groot formaat, op een goede hoogte aangebracht en van een goed kleurcontrast, namelijk gewoon zwart op wit.

Veel meer aanduidingen dan die het TestTeam heeft aangetroffen zijn in dit gebouw voor deze gebruiksdoeleinden ook niet nodig, behalve het al eerdergenoemde ontbreken van een verwijzing naar de lift.

Bewegwijzering naar de grote en de kleine zaal, de kluisjes, de garderobe en de toiletten

Toiletaanduidingen voor heren, dames en personen met een beperking

Overige punten

Als overige punten kunnen we noemen:

= *Pinapparaat*

In de bars staan afneembare pinapparaten in een houder. Doordat de apparaten afneembaar zijn, kunnen personen in een rolstoel deze ook zelfstandig gebruiken. Prima. (NB. In Het Paard is alleen pin-betaling mogelijk.)

= *Bagagekluisjes/ Lockers*

Deze zijn in ruime mate aanwezig. Op het eerste gezicht lijkt het gebruik ervan nogal omslachtig; zie de handleiding die op de onderstaande foto is gezet. Hierop is te lezen dat via de website of met behulp van een QR-code een emailadres ingevuld moet worden. Vervolgens kunnen de kosten voor gebruik van het kluisje online betaald worden. Gelukkig is het personeel bereid te helpen.

= *Parkeren van een scootmobiel*

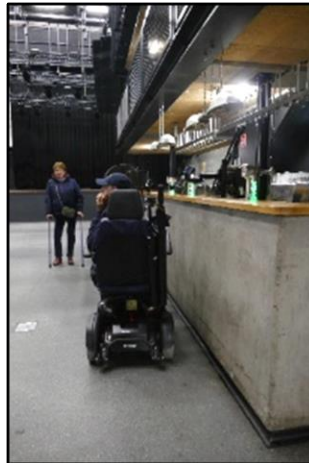
In de entreehal aan de rechterzijde is een ruimte met een onduidelijke bestemming. Hier kunnen ongeveer vier scootmobielen geparkeerd worden.

= *Barhoogte*

Alle bars lijken dezelfde hoogte hebben, namelijk 125 cm. Dat is aan de hoge kant, het lukt een zittend persoon daar niet altijd een pilsje aan te pakken. Daarom is het advies om een verlaagd deel aan te brengen bij elke bar.

'Scootmobielberging'

Barhoogte 125 cm

Het uiterlijk van de lockers

Gebuiksaanwijzing ervan

ADVIEZEN:

- Bied een veilige oplaadmogelijkheid aan op de plaats waar scootmobielen gestald kunnen worden.
- Maak bij elke bar een verlaagd gedeelte van circa 80 cm breed waar een rolstoelgebruiker of klein persoon beter contact met de barista heeft en bestellingen kan doen.

Eindconclusie

Het was voor het TestTeam verrassend te zien hoe achter de 18^e eeuwse gevel een enorme staalconstructie schuilgaat die met elkaar een aantal ruimtes vormt, waarvan de grote en de kleine zaal tezamen in totaal bijna 1500 (staan-)plaatsen voor popconcerten bieden.

Over het algemeen valt er niet veel op dit gebouw aan te merken. Om de bereikbaarheid voor bezoekers met een beperking te vergroten is het de moeite waard om een aanvraag in te dienen voor één of twee algemene gehandicaptenparkeerplaatsen dicht bij de ingang. In het gebouw valt op dat de lift erg krap is, het oplossen hiervan is waarschijnlijk te kostbaar. Verder is het jammer dat een deel van het gehandicapten toilet wegens de aanwezigheid van allerlei zaken niet optimaal gebruikt kan worden. Hieraan is op korte termijn wél iets doen! Daarnaast vormen de bewegwijzering naar de lift, het aanpassen van de trapleuningen en het aanbrengen van tredemarkering een verbetering voor de toegankelijkheid. Een belangrijk aandachtspunt is verder de onbereikbaarheid voor rolstoelgebruikers van de bar in de centrale hal en het realiseren van een verlaagd gedeelte bij alle bars.

Om de toegankelijkheid van het gebouw te verbeteren is het mogelijk een beroep te doen op de subsidie van de gemeente 'toegankelijke stad voor iedereen'. Meer informatie is te vinden via de volgende link:

<https://www.denhaag.nl/nl/subsidies/subsidie-toegankelijke-stad-voor-iedereen-aanvragen/>

Vragen?

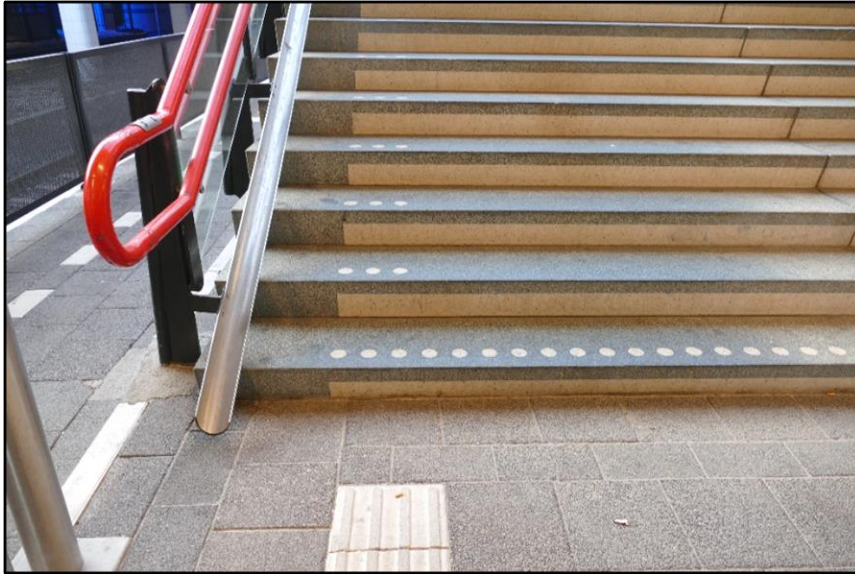
Erik Herbschleb, projectleider TestTeams

Emailadres: erikherbschleb@voorall.nl

Van Diemenstraat 196
2518 VH Den Haag
070 365 52 88
info@voorall.nl
www.voorall.nl
www.facebook.com/voorall
www.X.com/voorall

BIJLAGE

*Voorbeeld van een juiste markering van de onderste en de tussen-treden
(De noppenrijen mogen natuurlijk ook lijnen zijn)
Aan de onderzijde is nog de aansluiting met een blindengeleidelijn te zien.
NB De leuning loopt hier ook heel goed door!
De foto is genomen op station Rijswijk*